

С. Ф. Домбровський,
доцент, заслужений юрист України,
професор кафедри трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права

Л. С. Тараненко,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права

УДК 349.442.237.7 (477)

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІЗ ШТУЧНОГО РОЗВЕДЕННЯ РИБИ В УКРАЇНІ

*Досліджено норми Закону України “Про аквакультуру”.
Проаналізовано державну політику у сфері розвитку
сільськогосподарської діяльності з питань рибництва
(аквакультури). Досліджено особливості укладення договору
оренди водних об’єктів та його істотні умови, порядок орендної
плати за водні об’єкти та відшкодування збитків. Визначено
роль цього Закону у сприянні забезпеченню продовольчої безпеки
України.*

Ключові слова: аквакультура, рибництво, договір оренди водних об’єктів, органи управління аквакультурою, орендна плата, збитки.

На сьогодні існує проблема щодо збільшення виробництва рибної продукції на штучній основі. Досліджуються причини спаду виробництва риби. Встановлено, що протягом останніх понад двадцяти років рибній галузі в Україні не щастило з центральним органом виконавчої влади, який повинен сприяти розвитку рибного господарства, в тому числі сільськогосподарської діяльності по розведенню риби. Досліджено, що такий орган постійно реорганізовували. Було міністерство, потім департамент у складі агропромислового комплексу України, в подальшому — держкомітет, який на сьогодні перетворено у Державне агентство рибного господарства країни. Тому така реорганізація цього органу управління рибним господарством позначилась на недоліках, які були допущені в цій галузі, особливо щодо виробництва риби. Тому таке дослідження було здійснено в рамках сучасної науки та практики.

Йдеться, зокрема, про важливе значення забезпечення продовольчої безпеки щодо виробництва риби і на штучній основі. Досліджено, що у зв’язку із проведенням адміністративної реформи указами Президента України “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” від 9 грудня 2010 р. [1] та “Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади” від 6 квітня 2011 р. [2] утворено самостійний орган виконавчої влади — Державне агентство рибного господарства на підставі Указу Президента України від 16 квітня 2011 р. “Про Державне агентство рибного господарства України” [3]. Це агентство підпорядковане Міністерству аграрної політики та продовольства України [4]. На думку керівника Держагентства рибного господарства України, діяльність агентства позитивно вплинула на рибну галузь, значно збільшилось виробництво та реалізація рибної продукції. Ця структура стала більш самостійною в прийнятті рішень, а ефективність

рибної галузі стала за два роки більш результативною, вилов риби у внутрішніх водоймах країни значно зріс [5].

Саме тому *метою статті* є дослідження подальшого удосконалення законодавства по виробництву риби. Враховуючи при цьому, що тенденція розвитку аквакультури як альтернативи рибному промислу зберігається і надалі. Метою дослідження також є розвиток внутрішнього виробництва свіжої якісної риби та інших водних біоресурсів з метою забезпечення продовольчої безпеки держави.

Для подальшої підтримки балансу на ринку рибної продукції, з метою збільшення зариблення водойм України, сприяння розвитку аквакультурного виробництва та з метою визначення державної політики у розвитку рибництва (аквакультури) Верховною Радою України 18 вересня 2012 р. прийнято вперше в історії рибництва Закон України “Про аквакультуру” [6]. Цей Закон у цілому набирає чинності з 1 липня 2013 р. Проте п. 3 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” цього Закону набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування, — з 18 жовтня 2012 р.

Відповідно до п. 1 ст. 1 Закону України “Про аквакультуру” під терміном аквакультури слід розуміти сільськогосподарську діяльність із штучного розведення риби, утримання та вирощування об’єктів рибництва у контрольованих умовах для одержання продукції аквакультури та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-племінної роботи, інтродукції, переселення, акліматизації та реакліматизації гідробіонтів, поповнення запасів водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття, а також надання рекреаційних послуг.

Законодавство України про аквакультуру ґрунтується на нормах Конституції України [7] і складається з цього Закону, законів України “Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів” [8], “Про тваринний світ” [9], інших законодавчих актів, міжнародних договорів України, які застосовуються в Україні в порядку, передбаченому Законом України “Про міжнародні договори України” [10], та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів.

Дія цього Закону поширюється і на правовідносини у сфері аквакультури (рибництва), що здійснюються у внутрішніх водних об’єктах (їх частинах), рибогосподарських технологічних водоймах, внутрішніх морських водах, територіальному морі та виключній (морській) економічній зоні України, а також на ділянках суші території України, які використовуються з метою аквакультури.

Цим Законом визначено, що державна політика у сфері аквакультури (рибництва) здійснюється шляхом:

- науково обґрунтованого поєднання екологічних, економічних та соціальних інтересів з метою забезпечення сталого розвитку аквакультури;
- врахування природних і соціально-економічних особливостей рибогосподарських водних об’єктів та прилеглих до них територій при плануванні і створенні рибницьких господарств щодо здійснення аквакультури;
- проведення екологічної експертизи у сфері аквакультури в порядку, встановленому законом;
- попередження антропогенного забруднення, що є наслідком господарської або іншої діяльності у сфері аквакультури;
- здійснення аквакультури способами, що не допускають заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу, зменшення запасів водних біоресурсів, їх кількісного та якісного складу у водних об’єктах (їх частинах);
- підвищення конкурентоспроможності, поліпшення якості та розширення асортименту продукції аквакультури вітчизняного виробництва, поліпшення умов забезпечення населення такою продукцією;
- сприяння розвитку аквакультури, захисту інтересів вітчизняних суб’єктів аквакультури та національного ринку продукції аквакультури;
- підвищення ефективності використання наявного фонду рибогосподарських водних об’єктів або їх частин для потреб розвитку аквакультури;

— сприяння створенню рівних умов конкуренції для суб'єктів аквакультури, сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу у сфері аквакультури;

— сприяння діяльності у сфері аквакультури, спрямованої на збільшення запасів та збереження біорізноманіття водних біоресурсів у водних об'єктах або в їх частинах;

— удосконалення нормативно-правової бази рибогосподарської діяльності для забезпечення раціонального використання об'єктів аквакультури та науково-технічного забезпечення розвитку аквакультури;

— забезпечення ефективного функціонування системи підготовки фахівців у сфері аквакультури і розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва у сфері аквакультури.

Законом встановлено такі права суб'єктів аквакультури (рибництва): на користування рибогосподарськими водними об'єктами, рибогосподарськими технологічними водоймами, землями водного фонду для здійснення аквакультури; на власність об'єктів аквакультури та продукції аквакультури, а також отримання доходу від їх реалізації; на проведення робіт з рибогосподарської меліорації водних об'єктів або їх частин, які використовуються з метою аквакультури.

Також цим Законом передбачено такі зобов'язання суб'єктів аквакультури (рибництва):

— додержуватися нормативно-правових актів у сфері аквакультури;

— не допускати погіршення екологічного середовища та умов існування водних біоресурсів у результаті своєї діяльності;

— дотримуватися під час здійснення заходів із вселення, переселення, інтродукції і водних біоресурсів у водних об'єктах вимог;

— проводити заходи рибогосподарської меліорації, профілактику захворювань та загибелі об'єктів аквакультури і боротьбу з цим.

Законом України "Про аквакультуру" встановлено, що об'єкти аквакультури можуть знаходитись у державній, комунальній чи приватній власності.

Об'єкти аквакультури, які розведені, утримуються та/або вирощуються підприємствами, установами та організаціями державної або комунальної власності, є об'єктами права державної або комунальної власності.

Об'єкти аквакультури, які розведені, утримуються та/або вирощуються суб'єктами аквакультури у межах, наданих їм відповідно до закону у приватну власність, у користування рибогосподарських водних об'єктів, рибогосподарських технологічних водойм, водного простору внутрішніх морських вод, територіального моря, морської економічної зони України, у межах належних їм технологічних пристроїв і споруд або набуті іншим не забороненим законом шляхом і перебувають у їх приватній власності.

Закон зазначає, що не можуть перебувати у приватній власності об'єкти аквакультури, що потрапили в умови природної волі за межі наданих суб'єктам аквакультури в користування рибогосподарських водних об'єктів або їх частин, рибогосподарських технологічних водойм, водного простору внутрішніх морських вод, територіального моря, морської економічної зони України або цілеспрямовано вселені у водні об'єкти.

Законом визначені такі конкретні повноваження органів влади у сфері аквакультури (рибництва):

1. Кабінет Міністрів України наділений такою компетенцією:

— затверджує типові форми договору користування частиною рибогосподарського водного об'єкта, водним простором внутрішніх морських вод, територіального моря, морської економічної зони України з метою аквакультури;

— надає в користування водний простір внутрішніх морських вод, територіального моря, морської економічної зони України, а також визначення її меж, що надається з метою аквакультури;

— затверджує порядок надання в користування гідротехнічних споруд для цілей аквакультури та типової форми договору користування ними;
— забезпечує організацію міжнародного співробітництва у сфері аквакультури;
— приймає інші нормативно-правові акти з питань, що регулюють діяльність у сфері аквакультури;

— здійснює інші повноваження відповідно до Конституції України та закону.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері рибного господарства, затверджує:

— порядок штучного розведення, вирощування водних біоресурсів та їх використання;

— програми науково-технічного розвитку аквакультури та зони аквакультури і рибопродуктивності по регіонах України;

— методичку визначення розміру плати за використання на умовах оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми;

— порядок розроблення та форми паспорта рибогосподарської технологічної водойми;

— порядок здійснення рибогосподарської меліорації;

— затвердження форм звітності у сфері аквакультури згідно з міжнародними стандартами та нормами.

Також цей центральний орган виконавчої влади:

— приймає інші нормативно-правові акти з питань аквакультури, у тому числі на виконання міжнародно-правових зобов'язань України та здійснює інші повноваження відповідно до закону.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері рибного господарства:

— розробляє нормативно-правові акти у сфері аквакультури;

— здійснює контроль за поданням суб'єктами аквакультури звітної інформації щодо обсягів виробництва продукції аквакультури;

— здійснює контроль діяльності суб'єктів аквакультури під час розведення та/або вирощування чужорідних та немісцевих видів гідробіонтів;

— розробляє програми науково-технічного розвитку аквакультури;

— забезпечує в установленому порядку підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації, атестацію фахівців у сфері аквакультури у вищих навчальних закладах, що належать до сфери його управління;

— співпрацює з підкомітетом аквакультури Комітету рибного господарства сільськогосподарської та харчової організації ООН, органами влади іноземних держав та міжнародними організаціями з питань розвитку аквакультури, запобігання забрудненню навколишнього природного середовища, охорони праці у сфері аквакультури;

— здійснює інші повноваження відповідно до закону.

3. До компетенції Ради Міністрів Автономної Республіки Крим у сфері аквакультури належать:

— участь у розробленні та виконанні загальнодержавних програм, республіканських програм розвитку аквакультури;

— надання в користування на умовах оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми з метою аквакультури відповідно до повноважень щодо розпорядження землями, встановлених Земельним кодексом України [11], та здійснення інших повноважень відповідно до закону.

4. Місцеві державні адміністрації у сфері аквакультури наділені такими правами, як участь у розробленні та забезпеченні виконання загальнодержавних і регіональних програм розвитку аквакультури, надання в користування на умовах оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми з метою аквакультури відповідно до повноважень щодо розпорядження

землями, встановлених Земельним кодексом України, та здійснення інших повноважень відповідно до закону.

5. До компетенції сільських, селищних, міських, Київської і Севастопольської міських, районних і обласних рад у сфері аквакультури (рибництва) належать питання щодо надання в користування на умовах оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми з метою аквакультури відповідно до повноважень щодо розпорядження землями, встановлених Земельним кодексом України, та здійснення інших повноважень відповідно до закону.

Статтею 14 Закону України "Про аквакультуру" визначено особливості умов здійснення аквакультури та надання рибогосподарського водного та інших об'єктів або його частини, рибогосподарської технологічної водойми в користування на умовах оренди з метою аквакультури.

Відповідно до Водного кодексу України [12] рибогосподарський водний об'єкт з метою аквакультури обов'язково надається в користування на умовах оренди юридичній чи фізичній особі.

Рибогосподарська технологічна водойма з метою аквакультури надається юридичній чи фізичній особі органом, який здійснює розпорядження земельною ділянкою під водою відповідно до Земельного кодексу України, за договором оренди земель водного фонду. При передачі юридичній чи фізичній особі в оренду рибогосподарської технологічної водойми такої особі одночасно можуть передаватися в користування гідротехнічні споруди за наявності паспорта рибогосподарської технологічної водойми або технічного проекту рибогосподарської технологічної водойми. Об'єктом користування на умовах оренди рибогосподарської технологічної водойми є земельна ділянка під водою, в межах якої здійснюється аквакультура, та вода, які в комплексі одночасно надаються в користування одній і тій самій юридичній чи фізичній особі.

Методика визначення розміру плати за використання на умовах оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері рибного господарства.

Законом визначено, що договір оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, акваторії внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України укладається у письмовій формі. Істотними умовами договору оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, водного простору внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України, що визначаються за згодою сторін, є об'єкт оренди рибогосподарського водного об'єкта, строк дії договору оренди, орендна плата із зазначенням її розміру, індексації, форм платежу, строків, порядку внесення і перегляду та відповідальності за її несплату, умови використання частини рибогосподарського водного об'єкта, водного простору внутрішніх морських вод, територіального моря, морської економічної зони України, умови і строки передачі об'єкта оренди суб'єкту аквакультури, умови збереження стану об'єкта оренди, умови повернення суб'єктом аквакультури об'єкта оренди, встановлені обмеження (обтяження) щодо використання об'єкта оренди, визначення сторони, яка несе ризик випадкового пошкодження або знищення об'єкта оренди чи його частини, та відповідальності сторін.

За згодою сторін у договорі оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, акваторії внутрішніх морських вод, територіального моря, морської економічної зони України можуть конкретизуватися його умови. Цим Законом забороняється передача орендарем права на оренду частини рибогосподарського водного об'єкта.

Тому у договорі оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, водного простору внутрішніх морських вод, визначаються зобов'язання орендаря щодо здійснення ним заходів з охорони та недопущення погіршення екологічного стану рибогосподарського водного об'єкта, акваторії внутрішніх морських вод. Державна

реєстрація права оренди рибогосподарського водного господарства здійснюється відповідно до закону.

Законом України “Про аквакультуру” конкретно визначені вимоги та порядок здійснення ветеринарно-санітарного контролю у сфері аквакультури [6]. Так, ввезення в Україну живої риби, заплідненої ікри та інших гідробіонтів, призначених для розведення, утримання та вирощування в умовах аквакультури, розміщення їх та ветеринарно-санітарний контроль у сфері аквакультури здійснюються відповідно до Закону України “Про ветеринарну медицину” [13].

Завезені із-за кордону гідробіонти розміщуються в умовах карантинного утримання відповідно до їх біологічних потреб та біотехнологічних особливостей розведення або вирощування. У карантинних рибогосподарських ізоляторах ведеться облік умов утримання гідробіонтів відповідно до ветеринарно-санітарних вимог.

Законодавець конкретно визначив селекційно-племінну роботу у сфері аквакультури (рибництва), порядок здійснення рибогосподарської меліорації та наукове забезпечення у сфері аквакультури.

Цей Закон забезпечує державну підтримку у сфері аквакультури, яка державою здійснюється за такими напрямками:

- стимулювання виробництва якісної та екологічно безпечної продукції аквакультури, конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринках;

- розвиток та фінансування селекційно-племінної роботи, включаючи створення і підтримання суб'єктів племінної справи у рибництві, маточних стад та генофондних колекцій об'єктів аквакультури;

- підвищення рибопродуктивності водних об'єктів (їх частин) шляхом штучного розведення (відтворення) водних біоресурсів;

- відновлення чисельності популяцій рідкісних і зникаючих видів гідробіонтів;

- стимулювання розвитку національного виробництва кормів для об'єктів аквакультури;

- організації науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у сфері аквакультури;

- поширення та впровадження у виробництво наукових розробок;

- фінансування наукових досліджень у сфері аквакультури за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів інноваційних програм і проектів та інших джерел, не заборонених законом;

- забезпечення проведення протиепізоотичних заходів;

- забезпечення підготовки, перепідготовки, дипломування фахівців у сфері аквакультури;

- проведення комплексу меліоративних та ремонтно-відновлювальних робіт на рибогосподарських водних об'єктах або їх частинах, рибогосподарських технологічних водоймах з метою підвищення їх біологічної продуктивності;

- створення і підтримання інфраструктури, необхідної для сталого розвитку аквакультури.

Законом України “Про аквакультуру” передбачено дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну і кримінальну відповідальність за порушення законодавства у сфері аквакультури. Застосування цих видів відповідальності не звільняє осіб, винних у порушенні вимог цього Закону, від відшкодування збитків. Підприємства, установи, організації і громадяни України, а також іноземні юридичні і фізичні особи та особи без громадянства зобов'язані відшкодувати збитки, завдані ними внаслідок порушень законодавства у сфері аквакультури, у розмірах і порядку, встановлених законодавством України. Спори у сфері аквакультури вирішуються у встановленому законом порядку.

П'ятий розділ Закону України “Про аквакультуру” присвячено міжнародному співробітництву у сфері аквакультури (рибництва).

Також цим Законом внесено зміни до ст. 51 Водного кодексу України [12] щодо користування водними об'єктами на умовах оренди, яка викладена в такій редакції: “У користування на умовах оренди для рибогосподарських потреб, з культурно-оздоровчою, лікувальною, рекреаційною, спортивною і туристичною метою для проведення науково-дослідних робіт можуть надаватися водосховища, ставки, озера та замкнені природні водойми”.

Цим Законом законодавець встановив те, що на умовах оренди для рибогосподарських потреб підлягають передачі у користування водні об'єкти, що використовуються для питних потреб і розташовані в межах територій та об'єктів, що перебувають під охороною відповідно до Закону України “Про природно-заповідний фонд України” [14]. Водні об'єкти надаються у користування за договором оренди земель водного фонду на земельних торгах у комплексі із земельною ділянкою органами, що здійснюють розпорядження земельними ділянками під водою. Такі повноваження, визначаються договором оренди, погодженим з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері водного господарства. Надання водних об'єктів у користування на умовах оренди здійснюється за наявності паспорта водного об'єкта, який затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Водні об'єкти надаються в користування на умовах оренди без обмеження права загального водокористування, крім випадків, визначених законом. Орендарі водного об'єкта зобов'язані передбачити місця для безоплатного забезпечення права громадян на загальне водокористування: купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство тощо. При визначенні таких місць перевага надається традиційно розташованим місцям масового відпочинку. У межах населених пунктів Законом України “Про аквакультуру” заборонено здійснювати обмеження будь-яких видів загального водокористування, крім випадків, визначених законом. Якщо орендар загального водокористування водними об'єктами, наданими йому в користування на умовах оренди, забороняє громадянам ними користуватись або використовує водні об'єкти за не цільовим призначенням, це є підставою для розірвання договору оренди. Типова форма договору оренди водних об'єктів затверджується Кабінетом Міністрів України. Умови використання водних об'єктів, розмір орендної плати та строк дії договору оренди водних об'єктів визначаються у договорі оренди. Методика визначення розміру плати за надані в оренду водні об'єкти затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Сплата орендної плати за водний об'єкт не звільняє від сплати орендної плати за земельну ділянку під цим об'єктом.

У договорі оренди водного об'єкта визначаються такі зобов'язання: здійснення заходів з охорони та поліпшення екологічного стану водного об'єкта, експлуатації водосховищ та ставків відповідно до встановлених для них центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері водного господарства, режимів роботи, а також необхідність оформлення права користування гідротехнічними спорудами. Передача орендарем права на оренду водного об'єкта іншим суб'єктам господарювання забороняється. Орендарі, яким водний об'єкт надано в користування на умовах оренди, можуть дозволити іншим водокористувачам здійснювати спеціальне водокористування в порядку, встановленому законодавством.

Порядок надання частин рибогосподарських водних об'єктів, рибогосподарських технологічних водойм, акваторій у користування з метою аквакультури регулюються Законом України “Про аквакультуру”.

На підставі Закону України “Про аквакультуру” статтю 59 Земельного кодексу України викладено в новій редакції [11]. Зокрема землі водного фонду за рішенням

органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування можуть надаватись у постійне користування:

— державним водогосподарським організаціям для догляду за водними об'єктами, прибережними захисними смугами, смугами відведення, береговими смугами водних шляхів, гідротехнічними спорудами, а також ведення аквакультури тощо;

— державним підприємствам для розміщення та догляду за державними об'єктами портової інфраструктури;

— державним рибогосподарським підприємствам, установам і організаціям для ведення аквакультури.

Стаття 42 Закону України “Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів” [8] викладена в такій редакції: “Суб'єкти аквакультури здійснюють діяльність у сфері аквакультури відповідно до закону. Також визначено і те, що облік рибогосподарських водних об'єктів, рибогосподарських технологічних водойм, акваторій (водного простору), які надані в користування з метою аквакультури, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері рибного господарства, відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України”.

Цим Законом зобов'язано Кабінет Міністрів України забезпечити підготовку і подання до Верховної Ради України законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання відносин, пов'язаних із питанням власності на водні об'єкти та узгодження між собою положень Земельного та Водного кодексів України [11; 12], а також із сферами їх регулювання, розмежувавши при цьому сфери їх дії відповідно на земельні та водні відносини;

— справлянням орендної плати за водні об'єкти та її зарахуванням до відповідних місцевих бюджетів;

— зменшенням розміру орендної плати за землі водного фонду державної та комунальної власності.

Не дивлячись на певні недоліки нового Закону в сфері сільськогосподарської організації штучного розведення риби та інших видів аквакультури, ним визначено головні принципи державної політики, основні засади розвитку і функціонування аквакультури, правові основи діяльності органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування у сфері аквакультури як одного із видів сільськогосподарської діяльності. Отже, цей Закон у певній мірі сприятиме забезпеченню продовольчої безпеки України.

Не дивлячись на певні недоліки, які, на нашу думку, мають місце у цьому законі, є позитивні напрями щодо організації штучного розведення риби та інших видів аквакультури. Цей закон визначив принципи державної політики, основні засади розвитку і функціонування аквакультури та правові основи діяльності органів виконавчої влади і місцевого самоврядування у сфері аквакультури як одного із видів сільськогосподарської діяльності. Отже, прийняття цього головного документа для рибної галузі сприяє і відтворенню інших водних біоресурсів їх охороні. У комплексі Закон України “Про аквакультуру” визначає правові, економічні, соціальні й організаційні основи діяльності цієї важливої галузі. У подальшому практика його приміщення послужить науковому дослідженню щодо вирішення проблем, які виникнуть у аквакультурній діяльності.

Список використаних джерел

1. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010 [Текст] // Офіційний вісник Президента України. — 2010. — № 32. — Ст. 1026.
2. Питання оптимізації центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 06.04.2011 р. № 370/2011 [Текст] // Урядовий кур'єр. — 2011. — № 87. — 17 травня.
3. Про державне агентство рибного господарства України : Указ Президента України від 16.04.2011 р. № 484/2011 [Текст] // Урядовий кур'єр. — 2011. — № 87. — 17 травня.

4. Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України : Указ Президента України від 23.04.2011 р. № 500/2011 [Текст] // Урядовий кур'єр. — 2011. — № 89. — 19 травня.
5. Туглук, В. Тенденція розвитку аквакультури як альтернативи рибного промислу зберігатиметься і надалі [Текст] / В. Туглук // Урядовий кур'єр. — 2013. — № 81. — 30 квітня.
6. Про аквакультуру : Закон України від 18.09.2012 р. № 5293-VI [Текст] // ОВУ. — 2012. — № 79. — Стор. 26. — Ст. 3193.
7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Текст] // ОВУ. — 2010. — № 72/1. — Спецвипуск. — Ст. 2598.
8. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів : Закон України від 08.07.2011 р. № 3677-VI [Текст] // ВВР. — 2012. — № 17. — Ст. 155.
9. Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 р. № 2894-III [Текст] // ВВР. — 2002. — № 14. — Ст. 97.
10. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV [Текст] // ВВР. — 2004. — № 50. — Ст. 540.
11. Земельний кодекс України від 25.10.2006 р. № 2768-III [Текст] // ВВР. — 2002. — № 3. — Ст. 27.
12. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР [Текст] // ВВР. — 1995. — № 24. — Ст. 189.
13. Про ветеринарну медицину : Закон України від 25.06.1992 р. № 2498-XII [Текст] // ВВР. — 1992. — № 36. — Ст. 531.
14. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII [Текст] // ВВР. — 1992. — № 34. — Ст. 502.

*Рекомендовано до друку кафедрою трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 10 від 5 квітня 2013 року)*

Надійшла до редакції 20.04.2013

Домбровский С. Ф., Тараненко Л. С. Правовое регулирование сельскохозяйственной деятельности по искусственному разведению рыбы в Украине

Исследованы нормы Закона Украины "Об аквакультуре". Проанализировано государственную политику развития сельскохозяйственной деятельности по вопросам рыбоводства (аквакультуры). Исследованы особенности заключения договора аренды водных объектов в письменной форме и его существенные условия, порядок арендной платы за водные объекты, возмещение ущерба, роль этого закона в содействии обеспечению продовольственной безопасности Украины. Установлено, что водные объекты аквакультуры могут находиться в разных формах собственности: государственной, коммунальной или частной. Как юридическим, так и физическим лицам водные объекты предоставляются на условиях аренды без ограничения права общего водоиспользования.

Ключевые слова: аквакультура, рыбоводство, договор аренды водных объектов, органы управления аквакультурой, арендная плата, ущерб.

Dombrowskyi, S. F.; Taranenko, L. S. Legal Regulation of Agricultural Activity on the Artificial Fish Breeding in Ukraine

The norms of Law of Ukraine "On the aquaculture" have been researched. The state policy for the development of agricultural activity on the questions of artificial fish breeding (aquaculture) has been analyzed. The peculiarities of conclusion of a water bodies lease contract and its essential terms and conditions, order of rent payment for water bodies and recovery of losses have been researched. The role of this law for the facilitation of the food supply security of Ukraine has been defined.

Keywords: aquaculture, fish breeding, water bodies lease contract, aquaculture controlling bodies, rent payment, losses.

